

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO

NUPATINIMAI

Pirmasis Laisvojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, įvykęs 1966 birželio 30 - liepos 3 dienomis Chicagoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ir atstovaujans Argentinos, Australijos, Austrijos, Belgijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Naujosios Zelandijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, Urugvajaus, Venesuelos bei Vokietijos lietuvių jaunimui, paskaitomis, simpoziumais bei diskusijomis aptaręs išsivijęs lietuvių jaunimo tikslus, siekimus, pareigas ir uždavinius, iškilmingai ir vieningai pareiškia:

Lietuvių tautos pakalu

Kongresas reiškia tikėjamą lietuvių tauta, turinčia žmonijos istorijoje savo vietą ir misiją, ypač dabartiniiais laikais, kai pasaulio tautos suartėja bendriesiems žmonijos tikslams siekti ir vykdyti.

Todėl Kongresas didžiuojasi visais tais lietuviais, kurie su nepalaužiama viltimi ir pasiaukojimu dirbo ir dirba savo tautos gerovei ir ateičiai, ypač Lietuvos jaunimu, savo valią išreiškusiu 1941 metų sukilimu prieš okupantą, didvyriškomis partizanų kovomis, rezistenciniu pasipriešinimu ir kitais žygiais.

Išsivijęs lietuvių jaunimas, tęsdamas tautinius darbus svetur, reiškia savo tautai ištikimybę ir ją vykdo šiais darbais.

Pasisako už Jungtinių Tautų Chartos ir Žmogaus Teisių Deklaracijos visuotinį įgyvendinimą, laiduojantį valstybinio apsisprendimo, kuatūrinio savitumo, religijos, žodžio, sąžinės ir kitas teises bei laisves. Tokių teisių ir laisvių taip pat privalo lietuvių tauta, turinti ilgaamžę istoriją, tautinę savo kultūrą ir nepriklausomo gyvenimo tradicijas. Dėl to Kongresas dabartinę Lietuvos okupaciją, įvykdytą klasingu sovietinės Rusijos ir nacinės Vokietijos susitarimu, laiko neteisėtu prievartiniu aktu, pavertusiu Lietuvą Sovietų Sąjungos dalimi su visais iš to kylančiais kolonizaciniais padariniais -- išnaudojimu, naikinimu, nutautinimu ir nuvertinimu.

Kadangi aukščiau minėtos teisės ir laisvės yra visos kultūringosios žmonijos laimėjimas, dėl to visų kultūringų žmonių jos turi būti ginamos ir saugojamos. Lietuvių išsivijęs jaunimas, bręsdamas kartu su teisių bei laisvių idealo įsitvirtinimu žmonijoje, pasižada ne tik pats dėl šio idealo kovoti, bet kartu kreiptis ir į kitus:

1/ Didžiuojasi Lietuvos jaunimo atsparumu okupanto užmačioms, didžiai vertina jo pastangas išlaikyti tautinę savo individualybę ir tiki, kad jis nebus nusigundys komunizmo skraiste dengiamais rusiško imperializmo siekimais, ir linki ištvėrmės ir ryžto.

2/ Prašo rusų tautos jaunimą suprasti lietuvių tautai okupacijos daromą žalą ir santykius su Lietuvos jaunimu grįsti ne režimo tironija ir komunizmo nusikaltimais, bet gerų kaimynų susipratimu ir pagarba.

3/ Kviečia pasaulio jaunimą, su kuriuo kartu laisvėje gyvena, padėti kovoti už Jungtinių Tautų Chartos ir Žmogaus Teisių Deklaracijos principų taikymą visoms pasaulio tautoms, ne tik didelėms, bet ir mažoms, ne tik šiapus, bet ir anapus Geležinės uždangos.

Kongresas tiki, kad yra atėjęs metas žmonijos santykiuose atsisakyti jėgos bei dominavimo ir juos grįsti teisingumu bei broliškumu, ta ekumenine dvasia, kuri savo išraišką rado neseniai įvykusiame Vatikano suvažiavime. Tokioms viltims Kongresas laukia visų tautų jaunimo pritarimo ir paramos, ir tai būtų visų gražiausia, ką jis pasauliui galėtų duoti.

Tokios mūsų viltys, kuriomis tikime, ir siekimai, kuriems ryžtamės. Bet norėdami kitų talkos, taip pat ir patys turim būti stiprūs ir pajėgūs.

Tai priklauso nuo mūsų vieningumo ir organizuotumo. Tokį vieningumą ir organizuotumą mums laiduoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, laisvojo pasaulio lietuvius jungianti lietuviybės pagrindu ir vykdanči bendruosius tautinius jų tikslus Lietuvių Chartos principais. Dėl to Kongresas skatina laisvojo pasaulio lietuvių jaunimą visu plotu jungtis į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kurios iniciatyva bei parama taip pat įvykdytas ir šis pirmasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, pasirinkęs savo šūkiu "Mūsų jėgos, mūsų žinios laisvai Lietuvai Tėvynei."

Tad į darbą išlaikyti išseiviją Lietuvai ir jaunimą Lietuvos ateičiai!

Jaunimo Kongresų reikalu

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas buvo pirmasis žingsnis į lietuvių jaunimo bendravimą ir bendradarbiavimą visos lietuvių išseivijos mastu. Todėl Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresai turi ir toliau būti vieta, reguliariai telkianti ir jungianti jaunimą bendram tautiniam darbui ir siekimams. Kongresų šaukimo iniciatyvos ir toliau prašoma imtis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

Lietuvių spaudos reikalu

Lietuvių spauda, būdama tautinės kultūros ryški ir svarbi dalis, reikalinga jaunimo dėmesio ir paramos.

Atskiros dėmesio nusipelno žurnalas Lituanus ir Lietuvių Enciklopedija anglų kalba, skiriami lietuvių kultūros reprezentacijai ir teikią lietuvių tautos mokslui, kultūros ir gyvenimo pagrindines žinias.

Jaunimo židinių reikalu

Kongresas skatina lietuviškų institucijų ir bendruomenių vadovybes vietovėse, kur tik įmanoma, steigti jaunimo židinius, tuo sudarant geresnes realias sąlygas jaunimui burtis, bręsti ir veikti.

Pasaulio Lietuvių Studentų Sąjungos reikalu

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese dalyvavusių lietuvių studentų sąjungų nariai ir vadovai, išdiskutavę bendros studentų organizacijos svarbumo reikalą, sutarė įsteigti Pasaulio Lietuvių Studentų Sąjungą. Sąjungos veiklą koordinuoja Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybė.

Politinės organizacijos reikalai

a/ Kongresas, apsvaustęs reikalą ir galimybes jaunajai kartai jungtis į bendrą lietuvių politinės veiklos organizaciją, laiko, kad dabartinis politinės vadovybės sudarymo būdas partiniu ar sroviniu pagrindu yra tokio įsijungimo kliūtimi.

Kitoje aplinkoje išaugusi jaunoji karta nėra organiškai susijusi su išėivijon atsineštais politiniais lietuvių junginiais. Siekdamas efektingo organizacinio apjungimo, Kongresas tiki, jog politinė lietuvių išėivijos vadovybė turi būti sudaryta demokratišku būdu, ją sudarant remiantis gyvomis visuomenės jėgomis, o ne pavaldėjimo principu ar fiktyviais politiniais vienetais.

b/ Kongresas mano, jog per daugelį metų esmiškai nesikeitus įvairių centrinių politinių institucijų vadovybių sąstatui ir to pasėkoje išėivijon vienodumui bei kūrybiniam lėkštumui, reikia plataus politinės vadovybės sąstato pakeitimo, kuris iškelty lietuvių politinę veiklą į dabarties reikalavimus atitinkantį ir veiksmingesnį lygį. Kol bus paruoštas kelias demokratiniam politinės vadovybės duarymo būdui, Kongresas kviečia politinius junginius deleguoti naujų žmonių į esančias politinės veiklos pozicijas.

c/ Siekdamas sustiprinti darbą už lietuvių tautos interesus ir įjungti į tą darbą visus lietuvius, Kongresas prašo Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir kitus atskiruose kraštuose veikiančius politinės veiklos vienetus dar šiais jaunimo metais sušaukti konferenciją ar konferencijas reikalingoms reformoms paruošti.

Politinės programos reikalai

a/ Lietuvos geopolitinė ir šiandieninė tarptautinė padėtis yra nepalanki greitam lietuvių tautos išėivadavimui ir valstybės atstatymui. Todėl reikia praplėsti išėivijos politinės akcijos tikslus. Ilgalaikėje laisvės kovoje šalia politinio elemento iškyla ypač svarbus kultūrinis tautinės sąmonės išėilaymo tikslas. Didžioji dalis pastangų turi būti skirta tautinės kultūros ugdymui kad, nežiūrint laisvės kovos ilgio, likty sąmoninga tauta tautinei nepriklausomybei atstatyti.

b/ Išėivija savo politinę programą turi nusistatyti pasirem-dama realiais pasaulinės politikos faktais ir lietuvių tautos gero ve bei interesais pavergtaame krašte. Principiniai viskas yra panaudotina, kas silpnintų rusinimo įtaką Lietuvoje ir žiškias at-mestina, kas tai stiprintų.

c/ Siekdamis visomis jėgomis padėti savajai tautai laisvės kovoje, turime kreipti ypatingą dėmesį į okupuotą Lietuvą, visomis išgalėmis stiprinti jos žmonių ryšius su Vakarais ir palaikyti jos laisvės ir nepriklausomybės viltis.

d/ Politinėje išėivijos programoje privalome neįjungti valstybės atstatymo tikslo su būsimo vidinės santvarkos klausimu. Tik pati tauta, atgavusi laisvę, gali nustatyti savo valstybės santvarką bei pasirinkti gyvenimo būdą. Šiandien didžiausias lietuvių tautos priešas yra rusiškas imperializmas, siekiąs nutautinti ir tuo būdu galūtinai palaidoti visas nepriklausomybės viltis tautoms atsidurusioms Maskvos kolonialinėje imperijoje. Tad kova prieš rusiškąjį imperializmą turi pirmenybę prieš kitus politinius uždavinius.

e/ Santykiuose su okupuota Lietuva reikia skirti lietuvių tautą nuo jėga primesto sovietinio režimo. Kaip charistineje, taip ir sovietinėje priespaudoje, rusai nepajėgė ir nepajėgs užgniaužti tautos kūrybinės dvasios. Tai, kas šiandien teigiama Lietuvoje atsiekiamą, yra lietuvių tautos kūrybingumo pasireiškinas, o ne okupantų darbai. Neigiamas lietuvių tautos kūrybinių pastangų vertinimas yra pagalba rusiškajam komunizmui naikinant tautinius skirtumus ir kuriant vientautę rusiškąją imperiją.

f/ Privalome sudaryti ir išnaudoti visas galimybes, kad Vakarų pasaulio sampratos plačiausiai sklįstų lietuvių tautoje. Jos yra mūsų priemonės lietuvių tautos laisvės troškimams skatinti. Turi būti stiprinamos ir plečiamos radijo transliacijos į Lietuvą ruoštią specialią spaudą tautai, išnaudotini asmeniniai ryšiai ir visos kitos priemonės, kurios stiprina lietuvių tautinę sąmonę ir ugdo laisvės troškimą Lietuvoje.

g/ Lietuvos valstybės suvereninių teisių faktinis atstatymas ir sovietų okupacijos nepripažinimo užtikrinimas JAV ir kitose vakarų valstybėse yra ir toliau kertinis išėivijos uždavinys. Mūsų draugų ir Lietuvos laisvės darbo talkininkų ieškojimas visose pasaulio tautose turi tapti pagrindiniu darbu, įjungiant į jį visas išėivijos jėgas ir kartas.

Pareiškimas Lietuvos jaunimui

Prie Jaunimo deklaracijos ir Jaunimo Kongreso nutarimų jungiame šį pareiškimą Lietuvos jaunimui.

Pirmoje vietoje statome visų lietuvių nesąlyginę vienybę, viršijančią bet kokius asmeninius ar kultūrinius skirtumus, kuriuos išryškina okupuotos Lietuvos ir mūsų gyvenamųjų kraštų ekonominės, socialinės, politinės, kultūrinės ir laiko sąlygos.

Iš septyniolikos kraštų susirinkę realiai jaučiame šiuos skirtumus. Vienybės pagrindu tad laikome nusistatymą tautos reikalu ir bendrą sutarimą, pagrįsta atlaidžiu asmeniškų viens kito supratimu dabar ir ateityje.

Už vis brangesnį laikome savo ryšį su Jumis, mūsų bendramečiais Lietuvoje. Kartu trokštame laisvai kurti, mokytis, melstis, praleisti laisvalaikį, kurti šeimą, ieškoti asmeninės laimės.

Džiaugiamės kiekvienu žodžiu apie Jus ir iš Jūsų, ir stengiamės, kiek sąlygos leidžia, pranešti apie save. Iš mūsų veiklos ir deklaracijų mūsų nusistatymai aiškūs. Į Jus žiūrime kaip į brolius ir seseris, niekada ir niekur neperkeldami į Jus priešingumą, kurį jaučiame okupaciniam režimui.

Kad po tiek išėivijos metų susirenkame net antrosios ar trečiosios kartos lietuvių jaunimas yra ne tik mūsų pastangų, bet ir Jūsų vilčių ir tikejimo mumis reiškinys. Šios vilčys jungia mus visus.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas

1966 liepos 2
Chicago, Illinois, U.S.A.